

Таким чином, чинні Угоди про співробітництво між Україною та Європолем і Євроюстом створюють правову базу для використання Україною можливостей цих організацій, а саме: компетентні органи України і ЄС зможуть ефективно співпрацювати у розслідуванні тяжких злочинів транснаціонального характеру, обговоренні питань що стосуються співробітництва в цілому, боротьби з організованими злочинними угрупованнями в сферах кіберзлочинності, тероризму, торгівлі людьми тощо [1, с. 650–651].

Крім того, на наш погляд, до основних напрямів співробітництва України з інституціями Європейського Союзу у правоохоронній сфері, є: обмін стратегічною і оперативною інформацією, збір доказів, переслідування та видача злочинців, створення спільних слідчих груп, посилення співпраці та організація робочих візитів представників правоохоронних органів іноземних держав, надання інших видів допомоги з метою протидії міжнародній злочинності тощо.

На підставі вищевикладеного, можна дійти **висновку**, що Україна доклала чимало зусиль для того, щоб співпрацювати з державами-членами Європейського Союзу та його правоохоронними органами (Європолем та Інтерполом) з метою подолання масштабної проблеми сучасності – транснаціональної організованої злочинності, а також підвищення рівня законності, безпеки та правопорядку в Україні.

Список бібліографічних посилань

1. Устименко О. С. Співробітництво України з Європолем та Євроюстом // Сучасний рух науки : тези доп. III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 1–2 жовт. 2018 р. Дніпро, 2018. С. 648–652. URL: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/3067> (дата звернення: 25.03.2019).

Одержано 26.03.2019

УДК 342.21(477)

ГРИГОРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ ДЖАГУПОВ,

кандидат юридичних наук, професор,

заступник декана з навчально-методичної роботи факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-4443-9114>

ЮВЕНАЛЬНА ПРЕВЕНЦІЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА

В Законі України «Про Національну поліцію» зазначено, що Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку, а також, що однією з функцій поліції названо здійснення охорони та забезпечення публічної безпеки [1].

Нестабільна соціальна і економічна ситуація, яка склалася в останні роки в Україні, призвела до зростання відхилень різного роду в особистісному розвитку і поведінці дітей та підлітків, що все частіше породжує прояви жорстокості, агресивності, цинізму. В свою чергу, такий стан впливає не тільки на злочинність неповнолітніх але й на кримінальну ситуацію в цілому в країні, від чого залежить безпека всього суспільства. Найчастішими правопорушеннями в цій сфері на сьогодні є такі, як вживання та розповсюдження малолітніми або неповнолітніми особами наркотичних речовин та алкогольних напоїв, булінг в школах та інших навчальних закладах та невиконання батьками їх батьківських прав та обов'язків.

Зазначимо, що «безпека суспільства» – загальний термін визначення зусиль, спрямованих на подолання сучасних загроз безпеці суспільства. Поняття «безпеки суспільства» сформувалось внаслідок усвідомлення феноменів ідентичності та згуртованості суспільства як джерел нестабільності. Безпека суспільства – це новий вимір, який зараз створюється. Вона повинна заповнити відстань між безпекою держави та захищеністю людей [2, с. 6].

Публічний порядок та безпека є невід'ємною частиною демократичної держави. Охорона публічного порядку та забезпечення публічної безпеки потребує великих зусиль держави та суспільства і потребує системного підходу. Необхідно усвідомлювати, що безпека суспільства в цілому складається з безпеки окремої особи, проте людина в нашому житті постійно перебуває під тиском несприятливих обставин та небезпек, що загрожують її благополуччю, суспільному становищу та навіть життю [5].

Як вказував, в свій час Пітірим Сорокін, «людська поведінка складається з окремих різномірних вчинків, які супроводжуються психічними переживаннями різного рівня й сили. такий аналіз дасть ключ до пояснення тих зовнішніх актів, які несуть найменування вчинків людини, із сукупності яких і складається його поведінка» [3, с. 52].

Відповідно до наказу Голови Національної поліції від 17 липня 2017 року у складі Департаменту превентивної діяльності створено Управління ювенальної превенції. Основними завданнями підрозділів ювенальної превенції Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, називає: профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення; ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення правопорушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики; участь в установленні місцезнаходження дитини в разі її безвісного зникнення чи отриманні даних для цього в межах кримінального провадження, відкритого за фактом її безвісного зникнення; вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми; вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, у тому числі здійснення поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб та інші.

Приділимо увагу першому із завдань. Вікіпедія визначає профілактику (від грец. *Prophylaktikos* – попереджувальний), як попередні заходи для недопущення чого-небудь. Відповідно, профілактика правопорушень – комплексне застосування компетентними суб'єктами загальних і спеціальних заходів, спрямованих на недопущення правопорушень та їх запобігання, ліквідацію причин та умов, що їх викликають.

Інструкція розкриває профілактику адміністративних і кримінальних правопорушень серед дітей, як діяльність підрозділів Національної поліції України, що спрямована на виявлення та усунення причин і умов, що призводять до вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень.

Слід зазначити, що своєчасне виявлення несприятливих факторів у житті дитини дозволяє на ранніх етапах вживати превентивних заходів щодо можливих ризиків у майбутньому.

Підкреслимо, що профілактика негативних явищ може здійснюватися на рівні всього суспільства, окремого регіону, окремої соціальної групи, установи, організації, окремого індивіда. Психологи відзначають, що профілактична робота на макрорівні реалізується у вигляді комплексних профілактичних програм, кампаній, масових заходів, координованої діяльності мережі установ та організацій (висвітлення проблем у ЗМІ, публічні акції, зміни в соціальній і державній політиці, спрямовані на формування громадської думки, й індивідуальних ціннісних установок). На мікрорівні профілактика здійснюється у вигляді спеціальних програм, заходів і окремих дій у межах установ, організацій та за місцем проживання (освітні й тренінгові програми, спеціалізовані втручання для груп ризику). Індивідуальний рівень профілактики передбачає роботу, яка проводиться фахівцями з окремими особами (індивідуальне консультування й психологічний супровід) [4, с. 278].

Наприкінці підкреслимо, що забезпечення безпеки суспільства Національною поліцією України неможливо без розуміння якісної співпраці усіх підрозділів, в тому числі – саме ювенальної превенції. Вищезазначені питання впливають не тільки на чітке та ефективне виконання норм чинного законодавства, але й на досягнення відповідного високого рівня безпеки суспільства та держави.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.03.2019).
2. Безпека суспільства у регіоні Румунія – Україна – Республіка Молдова: тристоронній підхід // ГСБС : сайт. URL: <http://www.gsbs.org.ua/?p=747> (дата звернення: 20.03.2019).
3. Сорокін П. А. Человек. Цивилизация. Общество / общ. ред., сост. и предисл. А. Ю. Согомонов. М. : Политиздат, 1992. 543 с.
4. Ярема Н. Ю., Пампура І. І. Психологічні аспекти превентивної діяльності поліції з попередження злочинності в молодіжному середовищі // Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 берез. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 277–279.

Одержано 26.03.2019